

možje na krmilu vlade niso bili, samega človekoljubja, ali ka-li, tega umeli. Kar se je gledé tega pisalo ali govorilo, to jim je bilo le bob v steno. (Konec prih.)

Slovenščina pri c. kr. poštnih uradih.

„Vsi narodi v državi, (tedaj tudi slovenski narod), so jednakopravni, enakopravnost vseh deželskih jezikov, (tedaj tudi slovenskega) v šoli, uradu in javnem življenju se od države priznava“; tako govori postava od presvitlega cesarja samega potrjena. Vlada tedaj bi morala po tej postavi ravnopravnosti skrbeti za to, da se v krajih, kjer Slovenci prebivajo, slovenski jezik spoštuje, kakor nemški v nemških krajih. Ako imamo Slovenci v šolah slovenščino uvedeno kot podučni jezik, ako nam uradujejo uradniki slovenski, ako zamoremo na pošti, na železnicah, v brzojavnem uradu rabiti slovenščino, tedaj smo toliko dosegli, da zamoremo narodno živeti, da narodno ne umiramo. Pa zvečinoma ostajajo postave, zastran naših narodnih pravic v 19. členu osnovne državne postave od 12. decembra 1867 zagotovljenih na papirju.

Ako tedaj vlada nič ne stori ter vedno čaka, dokler se kdo ne oglasi s pritožbo, tedaj je naša in naših slovenskih poslancev sveta dolžnost, da odločno zahtevamo popolno izvršitev § 19. osn. drž. postave in nespametni bi bili, ako bi si pustili toliko časa od presvitlega cesarja dane pravice kratiti. O pravem času tedaj se ganimo! V tem nam je uzor naš neustrašeni g. Božidar Raič, ki je pri vsaki priliki naš zagovornik in posredovalec. On se je bil namreč meseca marca obrnil do visokega ministerstva s prošnjo, naj se izdajajo pri vseh poštnih uradih na Slovenskem izročnice in sprejemnice slovensko-nemške. Pretekli mesec dobil je naslednji velevažni odlok, kateri velja za vse poštno urade na slov. Štajerju: „Vsled visokega ministerkega odloka od 27. aprila t. l. št. 13629 ukazalo se je vsem poštnim uradom po Spodnjem Štajerju, da morajo o poštnih pošiljkih (pisma, blago, denarna pisma nakaznice), katere se s slovenskim naslovom na pošti oddajajo ali ondi prihajajo izdajati izročnice in sprejemnice (Auf- und Abgabsscheine) slovensko-nemške in da ne bi dotični uradi čakali, dokler stranka to zahteva.

O tem se Vam sporoča v imenu njegove ekscelencije gospoda trgovinskega ministra ysled Vaše pritožbe od 27. marca 1885, in se Vam ob enem vračajo priloge.

V Gradcu 2. maja 1885.

C. kr. dvorni svetovalec in poštni nadravatelj
Glötz, l. r.“

S tem je tedaj določeno, da je dobil naš jezik tisto veljavo pri c. kr. poštnih uradih, katera mu po vsej pravici gre. Narodnjaki na noge torej! Zahtevajte na pošti vedno slovenske sprejemnice, izročnice, nakaznice itd. in zgodilo se nam bo. Trkajte in se vam bo odprlo!

Gospodu Bož. Raiču pa, ki nam je zopet nekaj priboril, kličemo: Slava!

Gospodarske stvari.

Pravi čas porezovanju bučel.

Mnogo bučelarjev porezuje sem ter tje bučele, ko je strd še tekoča in so celice še nepokrite. Stari bučelarji pa rajši takrat porezujejo, ko so celice že pokrite. Pravijo namreč, da je takrat še le strd prav dozorjena, ker ima takrat še le pravo množino sladkorja in mravljične kislobe v sebi tako, da se lahke ne spridi ali skisa. „l'r. L.“

Krma in mleko.

Več ko ktera krava molze, več vode in sirovine, toliko manj pa putrove maščobe ima mleko njeno v sebi. Krave, ki so bile po zimi slabo krmjene in so morda celo stradale tudi spomladi pri dobri klaji in strežbi pičlo putra in sira dajejo. Krompir s suho klajo daje mnogo mleka, vendar pa je puter iz takega mleka manje dobrote in vrednosti. Pivove tropine dajejo mnogo mleka, pa slabijo kravo. Sol, laneno seme, trava, otrobi, repna meterica, s slamo pomešana, pomnožijo kravino mlečnost. Trikratna molža na dan daje več mleka nego jednokratna ali dvakratna. Luk, bezeg, trenek, na paši povžit daje mleku neprijeten grenak okus, kalužnica, zafran mu daje žolto, vrbovnik (Wind), muškata hijacinta modro, brošč, jagodičje rudečo barvo. „Pr. L.“

Kako mušice in komarje pokončati.

Navadni komarji prebivajo v močvirnatih vodah in po tihih zarožinah, mušice pa v mlakah in gnojnicah. Pa tudi kot ličinka in kot puža mora komar vedno na vrh vode prihajati, da se od časa do časa zraka navzame. Brž ko ji je zrak se odzvel, tudi pogine. Da se pa to doseže, je le treba najtense plasti kake oljnate tekočine. Najboljši je petrolej, katerega 1 liter zadostuje na 15 štirjaskih metrov površine. Mlakuža in voda se z drogom dobro pomeša in v času jedne ure je vsa komarjeva zalega mrtva. Tako se je srenja Markolsheim vse nadlege komarjev osvobodila. V 24 urah je mestni urad v 300 mlakah petroleja vlitil dal in to skozi celo poletje vsake tri nedelje ponavljati ukazal. Tri leta pozneje je bil komar ali mušica v ti srenji že redka prikazen. „Pr. L.“

Kako na pašnih strminah travo zasejati.

Kakor se na prekopi in na straneh pri grabnih lahko vidi, se take pašne strmine le težko s travo zarastejo, ker dež vsako bilkico in kličo sproti poplakuje. Da se take strmine s travo hitro in zanesljivo zarastejo, priporoča se naslednje postopanje. Vzame se semena v enakih delih od angleške pahalke in tratne latovke seme se dobro med seboj pomeša in potem v enakih delih z

dobro črno vrtno prstijo in ilovico pomeša. Cela zmes se s stanjšano gnojnico polije, t. j. na pol vode, pol gnojnice in s to zmesijo, kakor z mortom strmina prevleče, katera se je prej lepo pogladila in s škropilnico polila. Ko bi prve dni suho vreme nastalo, se mora vsak dan prevleka po večkrat poškopiti in potlačiti. V preteku 8 dni je cela strmina vsa zelena in lepo s travo zaraščena.

„Pr. L.“

Sejmi. 21. junija: Sv. Tomaž pri Veliki nedelji, Studenci nad Mariborom; 22. junija: sv. Jurij na južni železnici, Sevnica, Šoštanj; 25. junija sv. Juri pod Tabrom, Konjice, Podsreda, sv. Janž na dravskem polju, sv. Lenart, Ribnica, Žetale; 26. jun.: sv. Lovrenc.

Dopisi.

Iz Ljutomera. Pri volitvi državnega poslance pokazal je Ljutomer spet svoje pravo lice: Ljutomer, čeravno ima dozdej po večini nemški obč. zastop, je vendar le slovenski trg. Uradništvo je pri tej volitvi rešilo nasprotno stranko propada; večina zavednih, veljavnih tržanov bila je na slovenski strani. Pa te zmage jim ne zavidamo, bila je Pirhova zmaga. Uradništvo še nam vselej — če odštejemo neke hvale vredne izjeme — po večini ni prijazno, ako kljubuje vladi in nasprotuje pravičnim terjatvam vseskozi slovenskega ljudstva tega okraja. Ono torej ni za vlado, in je protivnik ljudstva, to je toraj čudna prikazen. Dvanajst ur pred volitvijo — to ni bilo pravilno postopanja osrednega volilnega odbora — izvedeli smo še le za narodnega kandidata, in ko je ta vest razširila se med Ljutomerskimi prebivalci, bili so precej pripravljeni svojo sveto dolžnost spolniti. Povrnoli so se v našo sredino gospodje tržanje: Karba, Prelog in Dijak. Slava jim bodi! Drugi so pa stali možato po stari navadi, ker že vejo od poprejšnjih časov, na kaj da gre. Gospod Fürst pustil je svoje delalce in opravilo na polji in je prihitel k volitvi; s posebno gorečnostjo so pa delovali za dober uspeh gospodje: Sever, Smodiš, Puconja, Kardinar, Cimerman, Polak in še drugi. To je bilo veselo in živo gibanje in tako naprej, pa bo Ljutomer v resnici naš, kar bi ne smelo nikol drugači biti. Tudi zanašamo se na tiste naše brate, ki še danes v temi zmot okoli tavajo, ter se nadjamo od njih, da se tudi oni skoraj v našo sredino povrnejo, to je brat k bratu, znanec k znanecu in Slovenec — nikakor ne k Nemeu. Neodločnim pa in tistim, ki so svoje domoljubno prepričanje pri slednji volitvi vsilili, priporočamo več poguma in možatosti.

Od sv. Martina pri Vurbergu. (Volitve — lepi pogreb.) Naši pošteni možje so se v obilnem številu prvotnih volitev udeležili. To je hvale vredno! še bolj hvale vredno je, da so volili dobre narodnjake, in povsod skoraj enoglasno. Kot e. kr. komisar nas je g. okrajni glavar sam

počastil ter pred volitvo v slovenski besedi gladko povedal potrebne postavbe. Č. g. kaplan kot volilnik so od njega terjali, naj jim v „izkaznici“ vse v domačem, t. j. slovenskem jeziku zaznamlja. Okr. glavar se nekoliko obotavlja, vendar njihovo željo poslednjič spolni. Nauk iz tega: ako z gospodsko v kanceliji imaš opraviti, terjaj, da se ti v domačem jeziku zapiše, in zgodilo se ti bo, potem pa veš, kaj si podpisal ali kako pismo si dobil! — O volitvi 2. jun. bili so v Mariboru med radovednimi zunaj volišča tudi nek č. g. duhovnik, dober znanec in prijatelj znanega g. dr. Ausserer-ja. Nekdo nagovori jih: „Gosp. dr. Ausserer bi rad z Vami, častivredni gospod! govoril!“ in jih pelja v družbo, med katero je g. dr. Ausserer. Nepričakovano in hitro pograbitva dva korenjaka č. g. duhovnika, jih vzdigneta visoko in vsa družba zakliče: „živio! živio!“ — Je vse prav! pa še bolj mi dopade se odgovor narodnega korenjaka volilca. Šel je namreč ravno memo in liberalac mu brene besedo: „Glej mi liberalci tudi imamo duhovnika med seboj, ne samo vi!“ in on korenjak se brzo odreže: „Tako, vi liberalci se toliko veselite, ki samo 1 duhovnika imate, mi na oni strani pa se ne bi tem bolj veselili, ker jih toliko (namreč 9) imamo, in od teh so eden (namreč č. g. župnik Lendovšek) celo predsednik v volilni komisiji?! Ta je pa gotovo klin s klinom zadel. —

V soboto po Telovem imeli smo blagi pogreb, spremili namreč so 4 duhovniki pok. Marijo Škofič, ki je bila kakor so č. g. govornik v grobnem nagovoru omenili, vsem farmanom in daleč okoli najlepši izgled pobožnega, kršč. življenja: gotovo priden otrok: ker je po objubi v četrtej zapovedi dosegla lepo starost, 76 let — blaga žena, ker njeni mož tako milo žaluje za njo — dobra kršč. mati, ki je otroke svoje izredila pobožno in v strahu pobožnem — dobra sosednja in blaga žena v celej žlahti, ker jih je pokojno v tolikem številu k poslednjemu počitku spremilo — usmiljena dobrotnica božjim romarjem, beračem, potujočim.... ker skoraj ni dan preminol, da ne bi popotniki dostikrat v zlo obilnem številu pod njihovo streho prijazno bili sprejeti in oskrbljeni. Tedaj „blagor njim, ki v Gospodu umrjejo, njih dobra dela grede za njimi“. Pokojna blaga žena je pred 1 letom obhajala zlato gostijo z zdaj žalujočim možem, pridnim cekmeštom, bila je več ko 300krat botra pri sv. krstu in sv. birmi, vsake letnice jih je po 80 do 90 ali 100 prišlo po pisanke; pri tem poštemem in krščanskem hramu so se 3 ptujim gosp. novomešnikom primicije zastonj služile; v resnici „hram duhovnikov“, zato pa so tudi že od nekdanj čast. gg. duhovniki z veseljem se tam glasili. Naj tedaj blaga žena v miru počiva in večna luč ji naj sveti!

Iz Središča. (Volitev poslanca za državni zbor.) Pretekli petek je bila volitev za državni zbor. Kar so pravi Središčani, so glasovali vsi za g. dr. Radaja, v celem 75, le 2 sta potegnili za Aussererjem. Da se nam bi le vsaj tri dni